

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 270/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Bezákom, PhD., Klincová 15, Bratislava, proti postupu generálneho prokurátora Slovenskej republiky v konaní o návrhu sťažovateľa na zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní sp. zn. XVI/2 Pz 59/19/1000-7 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. októbra 2019 domáha vyslovenia porušenia základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom generálneho prokurátora, ktorý vo veci návrhu na zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní vecne nepreskúmal uznesenia z dôvodu jeho oneskoreného podania sťažovateľom. Sťažovateľ navrhuje vrátiť vec generálnemu prokurátorovi na ďalšie konanie.

II.

2. Sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa z 31. januára 2019 vznesené obvinenie pre zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností a pre zločin subvenčného podvodu. Sťažovateľ proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal sťažnosť, ktorú prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry uznesením z 15. marca 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť toho istého dňa, zamietol s tým, že jeho obhajcovi bolo doručené 25. marca 2019.

3. Obhajca sťažovateľa podľa § 364 ods. 1 Trestného poriadku 24. júna 2019 podal generálnemu prokurátorovi návrh na zrušenie uznesení vyšetrovateľa a prokurátora. Generálny prokurátor listom z 12. augusta 2009, ktorý bol obhajcovi sťažovateľa doručený 22. augusta 2019, sťažovateľa upovedomil, že jeho návrh bol podaný po lehote troch mesiacov od právoplatnosti uznesenia

prokurátora o zamietnutí jeho sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia, keďže toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 15. marca 2019 a lehota troch mesiacov uplynula 17. júna 2019, čo vedie k záveru, že neboli splnené podmienky na vecné preskúmanie namietaných uznesení.

III.

4. Podľa sťažovateľa postupom generálneho prokurátora bolo porušené jeho právo na inú právnu ochranu, keď generálny prokurátor o návrhu na zrušenie právoplatných rozhodnutí odmietol rozhodnúť pre svojvoľný výklad Trestného poriadku. Generálny prokurátor nepočítal lehotu na podanie mimoriadneho opravného prostriedku od doručenia napadnutého uznesenia, ale nesprávne už odo dňa jeho vydania. Podľa sťažovateľa § 184 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku je možné v spojení s § 179 ods. 1 a ods. 5 Trestného poriadku ústavne konformným spôsobom interpretovať len tak, že uznesenie, ktoré sa neoznamuje vyhlásením, nadobudlo právoplatnosť až dňom doručenia jeho rovnopisu oprávnenej osobe. V jeho prípade sa tak stalo dňom, keď bol rovnopis uznesenia z 15. marca 2019 doručený jeho obhajcovi 25. marca 2019, čo by znamenalo, že návrh generálnemu prokurátorovi bol podaný včas. Podľa sťažovateľa iba takýto výklad mu ako obvinenému umožňuje plný a efektívny výkon jeho práva na obhajobu v trestnom konaní.

IV.

5. Mimoriadnym opravným prostriedkom proti rozhodnutiam prokurátorov a policajtov v prípravnom konaní je zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého generálny prokurátor môže zrušiť právoplatné rozhodnutie prokurátora alebo policajta, ak takým rozhodnutím alebo v konaní, ktorému predchádzalo, bol porušený zákon. Trestný poriadok využitie tohto mimoriadneho postupu generálneho prokurátora limituje tým, že podľa § 364 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku návrh na tento postup môže obvinený vo svoj prospech a v jeho v prospech osoby, ktoré by mohli podať v jeho prospech odvolanie, podať do troch mesiacov od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia s tým, že podľa § 364 ods. 3 Trestného poriadku generálny prokurátor môže zrušiť rozhodnutie iba do šiestich mesiacov od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia.

6. Z uvedených ustanovení je zrejmé, že Trestný poriadok poskytuje obvinenému v porovnaní s inými lehotami riadnych opravných prostriedkov (odvolanie 15 dní, sťažnosť tri dni) na takýto návrh pomerne dlhú trojmesačnú lehotu. Na strane druhej Trestný poriadok v prípade návrhu podľa § 364 ods. 1 Trestného poriadku aj inak konštruje začiatok plynutia lehoty na podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku, keď začiatok ohraničuje právoplatnosťou napadnutého rozhodnutia. Podľa § 184 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku uznesenie je právoplatné, ak zákon proti nemu nepripúšťa sťažnosť.

7. Vo vzťahu k uzneseniu vyšetrovateľa o vznesení obvinenia Trestný poriadok pripúšťa sťažnosť, pričom túto možnosť aj sťažovateľ využil a bolo o nej rozhodnuté uznesením prokurátora tak, že bola zamietnutá. Proti tomuto uzneseniu prokurátora sťažnosť prípustná nebola, a preto jeho vydaním toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť podľa § 184 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, a to bez toho, aby bolo nevyhnutné jeho oznámenie sťažovateľovi. Napriek tomu toto uznesenie muselo byť sťažovateľovi doručené, a to podľa § 179 ods. 5 Trestného poriadku, podľa ktorého sa uznesenie, ktorým sa rozhodlo o opravnom prostriedku, v rovnopise doručí aj osobe, ktorej sa rozhodnutie priamo týka, a osobe, ktorá svojím návrhom dala na uznesenie podnet. Z konštrukcie

týchto ustanovení však nemožno vyvodit' to, že by podmienkou nadobudnutia právoplatnosti uznesenia prokurátora, ktorým bola zamietnutá sťažnosť obvineného proti uzneseniu o vznesení obvinenia, bolo oznámenie uznesenia obvinenému. Zákon však jednoznačne stanovuje, že takéto uznesenie musí byť v rovnopise obvinenému doručené, k čomu aj v prípade sťažovateľa došlo.

8. Či už sťažovateľ alebo jeho obhajca si pri doručení uznesenia prokurátora museli byť vedomí toho, že toto uznesenie, proti ktorému nebola prípustná sťažnosť, nadobudlo právoplatnosť dňom jeho vydania podľa § 184 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, a rovnako si museli byť vedomí toho, že pomerne dlhá trojmesačná lehota na podanie mimoriadneho opravného prostriedku neplynie od doručenia rovnopisu uznesenia, ale od jeho právoplatnosti tak, ako to stanovuje § 364 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku, s tým, že stále mali takmer celé tri mesiace na to, aby využili možnosť na podanie mimoriadneho opravného prostriedku generálnemu prokurátorovi. Preto sa nemožno stotožniť s ústavnoprávnym argumentom sťažovateľa o tom, že iba počítanie lehoty na podanie návrhu generálnemu prokurátorovi od doručenia rovnopisu uznesenia alebo nadobudnutie právoplatnosti doručením rovnopisu by bolo spôsobilé sťažovateľovi ako obvinenému umožniť plný a efektívny výkon práva na obhajobu v trestnom konaní. Tak tomu nie je, keďže výkon jeho procesných práv je primárne zabezpečený pomerne dlhou trojmesačnou lehotou na podanie návrhu generálnemu prokurátorovi. Práve táto dlhá lehota s pomerne prísnou konštrukciou o tom, že právoplatnosť rozhodnutí, proti ktorým nie je prípustná sťažnosť, nastáva už ich vydaním, je dostatočným a proporcionálnym vyvážením medzi základným právom na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy na strane jednej s požiadavkou na efektívnosť trestného procesu na strane druhej.

9. Nebola dôvodná námietka sťažovateľa postavená na porovnaní jeho veci s vecou riešenou na českom ústavnom súde (III. ÚS 303/04), v ktorom ústavná sťažnosť smerovala proti uzneseniu krajského súdu, ktorý ako oneskorene podanú zamietol sťažnosť, ktorá smerovala proti rozhodnutiu mestského súdu o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy trestného konania. V tomto prípade na rozdiel od veci sťažovateľa nešlo o aplikáciu mimoriadneho, ale riadneho opravného prostriedku, pričom išlo o konanie pred súdom, v ktorom pochybenie nemohlo byť odstránené jeho ďalším procesným postupom.

10. Napadnutý postup generálneho prokurátora je výsledkom aplikácie procesných predpisov a v okolnostiach prípadu sťažovateľa neviedol k porušeniu jeho základného práva. Okrem toho právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi aj v ďalšom jeho štádiu uplatniť právo na obhajobu právne účinným spôsobom, a tak sa brániť či už vznesenému obvineniu alebo podanej obžalobe. Trestné konanie je procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov naprávať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania, pričom takýmto pochybením je aj prípadná nedôvodnosť vzneseného obvinenia. Preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania sa možno ústavnou sťažnosťou domáhať nápravy takých pochybení, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu a ktoré mohli viesť k porušeniu základného práva (IV. ÚS 220/07). Domnelým pochybeniam generálneho prokurátora chýba ústavnoprávny rozmer porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čo vedie k záveru o zjavnej neopodstatnenosti jeho ústavnej sťažnosti s následkom jej odmietnutia podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2021

Robert Šorl
predseda senátu